

Minister Klimatu i Środowiska

DOP-WPN.0500.7.2026.AD
4422126.18183020.14686148
Warszawa, 29-06-2026

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na zapytanie Posłanki Joanny Frydrych nr K10ZAP3546 w sprawie gospodarki leśnej, stanu ochrony siedlisk oraz nadzoru instytucjonalnego w Magurskim Parku Narodowym przekazuję następujące wyjaśnienia.

Przede wszystkim wspomnieć należy, że parki narodowe tworzy się na obszarach wyróżniających się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, kulturowymi, na obszarze których ochronie podlega cała przyroda oraz walory krajobrazowe. Te formy ochrony przyrody tworzone są w celu zachowania różnorodności biologicznej, zasobów, tworów i składników przyrody nieożywionej i walorów krajobrazowych, przywrócenia właściwego stanu zasobów i składników przyrody oraz odtworzenia zniekształconych siedlisk przyrodniczych, siedlisk roślin, siedlisk zwierząt lub siedlisk grzybów, a także całych ekosystemów. Wszelkie działania podporządkowane są ochronie zasobów przyrody.

Realizacja ww. celów odbywa się w sposób dostosowany do potrzeb konkretnych siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin, zwierząt lub grzybów. W parkach narodowych wyznaczane są obszary ochrony ścisłej, czynnej oraz krajobrazowej. W obszarze ochrony ścisłej zasoby przyrodnicze pozostawiane są bez jakichkolwiek zabiegów, w celu umożliwienia niezakłóconego przebiegu procesów naturalnych. W obszarach ochrony czynnej, w miarę potrzeb, prowadzone są działania ochronne w celu odtwarzania lub przywracania siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin i zwierząt. Z kolei w ochrona krajobrazowa jest wyznaczana na obszarach, na których podstawowym elementem ochrony jest krajobraz. Najczęściej są to grunty innych własności będące w użytkowaniu gospodarczym.

Analiza skuteczności zabiegów ochrony czynnej na stan siedlisk przyrodniczych oraz innych elementów przyrody jest przedmiotem stałego monitoringu prowadzonego przez Służbę Parku Narodowego (zgodnie z art. 103 ust. 2 pkt 3 ustawy o ochronie przyrody). Dodatkowo, w związku z tym, że wszystkie parki narodowe zostały włączone do sieci obszarów Natura 2000, nie rzadziej niż co 6 lat, Generalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska przekazywana jest ocena realizacji celów ochrony obszarów Natura 2000 zawierającą w szczególności informacje dotyczące stanu ochrony przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000, podejmowanych działań ochronnych oraz wpływu tych działań na stan ochrony przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000, a także ocenę aktualności planu zadań ochronnych. Siedliska przyrodnicze, o których mowa w zapytaniu stanowią przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 „Ostoja Magurska”.

W odniesieniu do Magurskiego Parku Narodowego warto wskazać, że od 2024 r. Park nie prowadzi działań ochrony czynnej w ekosystemach leśnych na siedliskach buczyn.

Prowadzone obserwacje oraz weryfikacja terenowa wykazały, że lasy na tych siedliskach osiągnęły właściwy stan ochrony, który nie wymaga już prowadzenia takich działań.

Zabiegi ochrony czynnej prowadzone w ekosystemach Magurskiego Parku Narodowego są dostosowane do potrzeb chronionych walorów przyrodniczych, w szczególności w odniesieniu do czasu ich wykonania. Dzięki temu gatunki roślin, zwierząt lub grzybów mają zapewnione warunki do rozmnażania i wychowywania potomstwa albo wysiewu nasion i zachowania stanowisk występowania. Przed przystąpieniem do wykonania działań pracownicy Służby Parku Narodowego weryfikują występowanie chronionych gatunków oraz sprawdzają, czy wykonanie zabiegu w określonym terminie nie wpłynie na ich stan ochrony.

W celu zapobieżenia erozji dróg leśnych i degradacji hydrologicznej parki narodowe podejmują działania ochronne. Dla przykładu Magurski Park Narodowy chroni gleby przed erozją przez odprowadzanie skumulowanego spływu wód opadowych ze stromych szlaków i dróg leśnych za pomocą poprzecznych drewnianych sączków. Inne parki narodowe podejmują tożsame działania. Środki na wykonanie tego zadania pochodzą m.in. z funduszy zewnętrznych (środki UE, NFOŚiGW, fundusz leśny). Dodatkowo działania ochrony czynnej związane z cięciami w drzewostanach wykonywane są głównie w okresie zimowym, przy pokrywie śnieżnej, co pozwala minimalizować szkody.

Plan ochrony jest dla parku narodowego podstawą właściwego wykonywania ochrony przyrody na jego obszarze. Powyższy dokument określa wykonywanie działań ochronnych, niezbędnych do realizacji celów parku narodowego w perspektywie 20 lat. Tym samym niezwykle istotnym jest, by plan ochrony był przygotowany w sposób rzetelny, uwzględniający potrzeby ochrony przyrody oraz lokalnych społeczności (zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju). Przykładowo, zawarcie w nim ogólnikowych stwierdzeń lub zapisów dotyczących konieczności wykonania określonych działań ochronnych lub niewłaściwe (nieściśle) wskazanie lokalizacji działań ochronnych może doprowadzić do niewłaściwego (w skrajnych przypadkach szkodliwego) prowadzenia działań ochronnych w chronionych ekosystemach parku narodowego. Analogicznie zapisy dotyczące wskazań do planów ogólnych gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (obligatoryjny element planu ochrony) mogą prowadzić do nadmiernego ograniczenia praw obywateli. Zważywszy na to, że plan ochrony dla parku narodowego staje się jednocześnie planem ochrony albo planem zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000, w częściach pokrywających się z obszarem parku narodowego, konieczne jest zaplanowanie działań ochronnych w sposób pozwalający na ochronę zarówno walorów parku narodowego, jak i przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000. Należy także zwrócić uwagę, że parki narodowe stanowią część obszarów Natura 2000, w związku z czym planowane działania ochronne w celu zachowania przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000, muszą być spójne dla obszarów w granicach parku narodowego i poza nim. W związku z tym projekty planów ochrony, wpływające do Ministra Środowiska są poddawane szczegółowej analizie w celu minimalizacji lub wykluczenia wspomnianych ryzyk.

Uwzględniając powyższe aspekty oraz objętość projektów planów ochrony (niekiedy kilkaset stron) należy wskazać, że przygotowanie ostatecznej wersji projektu, jak również jego dalsze uzgodnienia (m.in. z parkiem narodowym na etapie weryfikacji przesłanego projektu, poddanie konsultacjom społecznym oraz uzgodnieniom międzyresortowym) są

powodem długotrwałej procedury ich stanowienia. Niemniej parki narodowe, w tym aktualnie Magurski Park Narodowy, mogą realizować działania ochronne na podstawie zadań ochronnych ustanawianych w drodze zarządzenia ministra właściwego do spraw środowiska.

Warto tu także wskazać, że projekt planu ochrony dla Magurskiego Parku Narodowego budzi znaczne kontrowersje wśród mieszkańców tego terenu, m.in. z uwagi na zbyt duży (ich zdaniem) udział obszarów ochrony ścisłej (obszarów wyłączonych z działań ochronnych, w tym związanych z cięciami w lasach). Biorąc pod uwagę powyższe był on przedmiotem dwukrotnych konsultacji społecznych. W ramach tych konsultacji odbywały się spotkania z mieszkańcami oraz przedstawicielami jednostek samorządu terytorialnego. Uwagi wniesione w ramach konsultacji były analizowane, a ewentualne zmiany były nanoszone na projekt i ponownie konsultowane. Aktualnie projekt planu ochrony dla Magurskiego Parku Narodowego znajduje się na etapie konsultacji między Magurskim Parkiem Narodowym a Ministerstwem Klimatu i Środowiska.

Zarządzenie w sprawie powołania członków Rady Naukowej Magurskiego Parku Narodowego jest aktualnie po uzgodnieniach i znajduje się na ostatnim etapie procedury legislacyjnej.

Sprawozdania z realizacji planu działalności parku narodowego nie wymagają zatwierdzania przez radę naukową parku narodowego. Dyrektorzy parków narodowych składają sprawozdania z realizacji rocznych zadań rzeczowych i sprawozdania z działalności, które są weryfikowane przez komórki Ministerstwa Klimatu i Środowiska pod względem merytorycznym i finansowym. Należy także zauważyć, że plan działalności parku narodowego jest elementem szerszego zagadnienia, jakim jest kontrola zarządcza.

Aktualnie w Magurskim Parku Narodowym zabiegi ochrony czynnej w drzewostanach dotyczą wyłącznie przebudowy drzewostanów sosnowych (najczęściej) prowadzonej na gruntach porolnych, co jest związane z niedostosowaniem drzewostanu do siedliska. Drzewostany spełniające kryteria starodrzewów, w szczególności buczyny, zostały od 2024 r. wyłączone z zabiegów ochrony czynnej. Tym samym Magurski Park Narodowy zwiększył ochronę lasów naturalnych i zbliżonych do naturalnych. W następstwie podjętych przez Park decyzji znaczny teren Magurskiego Parku Narodowego zostanie oddany procesom naturalnym.

Dyrektor parku narodowego jest powoływany przez ministra właściwego do spraw środowiska, spośród osób wyłonionych w drodze otwartego i konkurencyjnego naboru. Wymogi odnośnie do kandydata na stanowisko dyrektora parku narodowego zostały określone w art. 8c ustawy o ochronie przyrody. Stanowisko dyrektora parku narodowego może zajmować osoba, która:

- 1) jest obywatelem polskim;
- 2) korzysta z pełni praw publicznych;
- 3) nie była skazana prawomocnym wyrokiem sądu za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe;
- 4) posiada tytuł zawodowy magistra lub równorzędny;
- 5) posiada wykształcenie i wiedzę z zakresu spraw należących do właściwości dyrektora parku narodowego;

- 6) posiada kompetencje kierownicze;
- 7) posiada co najmniej 6-letni staż pracy, w tym co najmniej 3-letni staż pracy na stanowisku kierowniczym.

Ustawa o ochronie przyrody nie określa kierunku wykształcenia kandydata na stanowisko dyrektora parku narodowego. Wystarczające jest posiadanie wykształcenia wyższego oraz tytułu zawodowego magistra lub tytułu równorzędnego.

Nabór na stanowisko dyrektora parku narodowego jest realizowany zgodnie z zasadami określonymi w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 10 lipca 2012 r. w sprawie organizacji i przeprowadzania naboru na stanowisko dyrektora parku narodowego (Dz. U. z 2012 r. poz. 839). Nabór na stanowisko dyrektora parku przeprowadza się w trzech etapach. Jedną z metod i technik naboru, które mają na celu sprawdzenie wiedzy kandydata z zakresu spraw należących do właściwości dyrektora parku narodowego w szczególności z zakresu ochrony środowiska, ekonomii, prawa w obszarze ochrony środowiska, rachunkowości, finansów publicznych, prawa pracy oraz wiedzy dotyczącej funkcjonowania parku narodowego, jest test wiedzy. Test składa się z 60 pytań i ma formę testu wyboru. Zakres tematyczny pytań testowych obejmuje wiedzę w szczególności w zakresie ochrony środowiska i ekonomii oraz znajomość przepisów prawa, dotyczących w szczególności ochrony środowiska, rachunkowości, finansów publicznych, prawa pracy, których znajomość jest niezbędna do zarządzania i kierowania parkiem narodowym. W toku naboru sprawdzane są także kompetencje kierownicze (zarządzanie ludźmi, zarządzanie strategiczne, organizacja pracy i orientacja na osiąganie celów, podejmowanie decyzji i odpowiedzialność, komunikacja, współpraca). Nabór przeprowadza komisja konkursowa powoływana przez ministra właściwego do spraw środowiska w składzie: dwóch pracowników urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw środowiska, przedstawiciel Państwowej Rady Ochrony Przyrody, przedstawiciel rady naukowej właściwego parku narodowego oraz przedstawiciel marszałka województwa właściwego ze względu na siedzibę parku narodowego, którego nabór dotyczy. Komisja konkursowa przygotowuje materiały i narzędzia naboru zapewniające sprawdzenie wiedzy, predyspozycji do wykonywania zadań dyrektora parku narodowego i kompetencji kierowniczych kandydatów.

Z wyrazami szacunku

Z up. Ministra

Mikołaj Dorożala
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości:

Departament Spraw Parlamentarnych, KPRM